

Kainet-kirjastojen yhteiset käytösäännöt ja maksut

HyvSivva 27.03.2025 § 35
174/02.05.00.00/2025

Valmistelija vs. Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö Aino Ainali, p. 040 156 3640

Kainuun kuntien yhteisessä Oktetti soimaan -hankkeessa on selvitetty Kainuun kirjastojen yhteistoiminnan syventämistä ja laajentamista. Yksi hankkeen päätavoite oli Sotkamon kunnankirjaston liittyminen Kainet-kirjastoihin, jonka jälkeen mukana ovat kaikki Kainuun kirjastot. Tämän tavoitteen toteutumisen jälkeen seuraavana päätavoitteena on käytösääntöjen ja maksujen yhtenäistäminen. Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeelle 30 000 € avustusta.

Hankkeen puitteissa on laadittu Kainet-kirjastoille yhteiset käytösäännöt ja maksut. Yhtenäisillä käytösäännöillä pyritään selkeyttämään kirjastossa asiointia ja edistetään tasapuolista asiakkaiden kohtelua Kainuun kirjastoissa. Yhtenäistäminen helpottaa myös Kainuun kirjastojen välistä yhteistyötä, kun kaikki noudattavat samoja periaatteita ja käytäntöjä toiminnassaan. Lisäksi asiakasmaksujen verkkomaksaminen on mahdollista ottaa käyttöön samoilla maksuilla ja säännöillä.

Kirjaston säännöt ja maksujen perusteet ovat tarkasti säänneltyjä kirjastolaissa. Seutumaksusta eli toisen kunnan aineiston varaamisesta ja kuljettamisesta päätettiin luopua vallitsevan kirjastolaintulkinnan mukaisesti. Hankkeen aikana tehdyn kyselyn perusteella myös asiakkaat toivovat seutumaksun poistamista. Koska seutumaksu poistuu, aineiston tehokas liikkuminen on entistä tärkeämpää. Noutamattomat varaukset ja myöhässä oleva aineisto hidastavat aineiston liikkumista, ja aiheuttavat siten harmia varausjonossa odottaville asiakkaille.

Kirjastolain mukaisesti maksuilla katetaan kuluja, joita myöhässä olevan aineiston ja noutamattomien varausten käsittely sekä muistutusten lähettäminen aiheuttaa. Maksujen yleistä tasoa nostetaan vastamaan nykyistä kustannustasoa. Valtakunnallisesti verrattuna Kainet-kirjastojen maksut ovat keskitasoa. Tiivistettynä muutokset ovat seutumaksun poistuminen, muistutusmaksun ja noutamattoman varauksen maksun nouseminen sekä päiväkohtaisen myöhästymismaksun käyttöönotto osalla kunnista.

Kainet-kirjastojen ohjausryhmässä todettiin, että kaikkia maksuja ei ole tarpeen tai niitä on vaikea yhtenäistää. Näiden maksujen perusteita ei ole myöskään määritelty kirjastolaissa. Tällaisia maksuja ovat esimerkiksi kopiointimaksu, kaukolainuksen hinnat ja myynnissä olevien poistokirjojen hinta, laskutuslisät, sekä tilavuokrat.

Kainet-kirjastojen johtoryhmä on kokouksessaan 25.2.2025 päättänyt esittää uudet käytösäännöt ja maksut kunnille hyväksyttäväksi (Liite). Käytösäännöt tulevat voimaan 14.5.2025 tai viimeistään Kainet-kirjastojen ja Sotkamon kunnankirjaston tietokantojen yhdistämistöiden jälkeen. Käytösäännöt ja -maksut pohjautuvat Lakiin yleisistä kirjastoista 1492/2016, Tietosuojalakiin 1050/2018, 4§ ja 29§, Tietosuoja-asetukseen 2016/679 artiklat 13–18 sekä Kainet-kirjastojen ja Sotkamon kunnankirjaston aiempiin käytösääntöihin ja -maksuihin.

vs. Kirjasto- ja kulttuuripäällikön esitys:

Esitän, että hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta hyväksyy Kainet-kirjastojen käytösäännöt ja maksut (Liite 1) sekä Kuhmon kaupunginkirjaston muut maksut (Liite 2).

Esittelijä Elinkeinopäällikkö Horttanainen Pekka

Päätösehdotus

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta päättää hyväksyä esityksen Kainet-kirjastojen uusista käytösäännöistä ja maksuista sekä Kuhmon kaupunginkirjaston muut maksut liitteiden mukaisesti.

Päätös Keskustelun aikana liitteeseen Kuhmon kaupungin asiakasmaksut tehtiin lisäys tilavarausmaksuista.

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta yksimielisesti päätti hyväksyä esityksen Kainet-kirjastojen uusista käytösäännöistä ja maksuista.

Lisäksi hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta päätti yksimielisesti hyväksyä Kuhmon kaupunginkirjaston muut maksut liitteen tilavarausmaksujen lisäyksellä.

Merkitään, että asiantuntijana kuultiin vs. kirjasto- ja kulttuuripäällikkö Aino Ainalia.